

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 26/1998 vp

Hallituksen esitys laiksi sosiaalihuoltolain 49 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä lokakuuta 1998 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi sosiaalihuoltolain 49 §:n muuttamisesta (HE 166/1998 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt asian yhteydessä eduskunnan 17 päivänä marraskuuta 1998 valiokuntaan lähettämän lakialoitteen laiksi sosiaalihuoltolain 49 §:n muuttamisesta (LA 74/1998 vp — ed. Virpa Puisto/sd ym.).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Anne Palonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntöneuvos Arja Manner, oikeusministeriö
- hallintoneuvos Marita Liljeström, korkein hallinto-oikeus
- ylituomari Risto Hakkarainen, Kuopion lääninoikeus
- erityisasiantuntija Sirkka-Liisa Karhunen, Suomen Kuntaliitto..

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia toimeentulotukea koskevan muutoksenhaun osalta siten, että lääninoikeuden päätökseen, joka koskee toimeentulotuen antamista tai määrää, voitaisiin hakea muutosta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää siihen luvan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1999 alusta.

Lakialoite

Lakialoite vastaa sisällöltään hallituksen esitystä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksen-

mukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Muutoksenhakumahdollisuuden avaaminen korkeimpaan hallinto-oikeuteen lisää valiokunnan saaman selvityksen mukaan siten korkeimman hallinto-oikeuden työmäärää, että tämä tulee ottaa huomioon korkeimman hallinto-oikeuden voimavaroissa. Asiaa on seurattava ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Toimeentuloturvaan koskevien ongelmien ratkaisemisessa on ensisijaista vähentää toimeentulotuen saajien määrää, tuen keskimääräistä tasoa ja tukikauden kestoa. Tämän takia on kehitettävä ensisijaisia etuusjärjestelmiä, varsinkin työttömyysturvaan ja asumistukea.

Hallituksen esityksen yhtenä tavoitteena on yhtenäistää toimeentulotukikäytäntöä maan eri osissa. Muutoksenhakujärjestelmän ja ennakkopäätösten kautta saatavan yhtenäistämisen ohella on edelleen kiinnitettävä huomiota muun muassa lääninoikeuksien kouluttamisen sekä kuntien viranhaltijoiden koulutuksen ja ohjeistuksen luomiin mahdollisuuksiin.

Suurimmat erot toimeentulotukikäytännössä ovat todennäköisesti tuen lisäosassa. Jos toimeentulotuen normitettavan osan siirtämistä selvitetään, on pidettävä silmällä myös muutok-

senhakua, koska toimeentulotuen normitettavan osan ja harkinnanvaraisen osan erilainen muutoksenhaku aiheuttaa ongelmia. Muutoksenhaun kannalta lisäongelma on myös, jos normitetun osan muutoksenhaku on erilainen sen mukaan, mikä viranomaisen tuen myöntää.

Toimeentulotuen ja sen nyt säädettävän muutoksenhakujärjestelmän uudistamista on seurattava sitä silmällä pitäen, toimiiko järjestelmä tarkoitetulla tavalla ja mitä sosiaaliturvan osia kehittämällä voidaan tehokkaimmin vaikuttaa toimeentulotuen tarpeen vähenemiseen.

Kun lakialoite vastaa hallituksen esitystä, ehdottaa valiokunta lakialoitteen hylättäväksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystoimen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että lakialoitteeseen 79/1998 vp sisältyvä lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 17 päivänä marraskuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Virpa Puisto /sd
vpj. Maija Perho /kok
jäsen. Anne Huotari /vas
Liisa Hyssälä /kesk
Paula Kokkonen /kok
Mikko Kuoppa /va-r
Eero Lämsä /kesk

Hannes Manninen /kesk
Pirkko Peltomo /sd
Margareta Pietikäinen /r
Maija Rask /sd
Juha Rehula /kesk
Osmo Soininvaara /vihr
Marja-Leena Viljamaa /sd.